

LŽS pirmininko Veiklos programa 2019-2022 m.

DAINIUS RADZEVIČIUS
LŽS SUVAŽIAVIMAS
2018 11 24

1. Įkurti Teisės į informaciją, saviraiškos ir žurnalistų laisvių monitoringo grupę

- Pastaraisiais metais LŽS nuolat pastebi, jog Seimo nariai, Vyriausybė ar kitos institucijos siūlo teisės aktų pakeitimus ar papildymus, kuriais siauriamos arba ribojamos žurnalistų ir žiniasklaidos priemonių teisės į informaciją.
- Įgyvendinant Bendrąjį duomenų reglamentą, siekiant naujai reglamentuoti visuomeninio transliuotojo valdymą, reglamentuojant valstybės registru duomenų naudojimą žurnalistikos tikslais būtinas glaudus žurnalistų ir teisininkų bendradarbiavimas teikiant kvalifikuotas pastabas šiose srityse.
- Todėl siūloma įkurti nuolat veikiančią monitoringo grupę, kuri teiktų pastabas ir pasiūlymus bei viešai padėtų advokatauti žodžio laisvei.

2. LŽS ir Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos veiklos vystymas

Lietuvos žurnalistų sąjunga yra viena jauniausių LPSK narių. 2018 metais LPSK parengė naują veiklos strategiją, kuri turėtų padėti ir LŽS aktyviai dalyvauti vystant profsąjunginės veiklos populiarinimą. Kadangi LŽS yra šakinė profesinė sąjunga ir vienija profesionalius žurnalistus, kartu su LPSK pagalba turi būti ieškomos teisinių ir kitų kelių, kaip konsoliduoti ir kitus žiniasklaidoje dirbančius darbuotojus, kurie dirba ne žurnalistinį darbą.

LRT profesinės sąjungos patirtis turi tapti LŽS pavyzdiniu modeliu vienijant žiniasklaidos darbuotojus kurti pirmines profesines sąjungas ir vykdant kolektyvines derybas.

3. LŽS narių ir kitų žurnalistų bendro tinklo kūrimas

- LŽS nuolat ieško formų ir būdų, kaip pritraukti profesionalius žurnalistus, ypač pradedančius savo veiklą, į profesinę bendruomenę. Praėjusioje kadencijoje buvo priimti pasiūlymai dėl sumažinto nario mokesčio ir tai leidžia skatinti jaunus žurnalistus (iki 25 metų) stoti į LŽS.
- Socialiniame tinkle Facebook sukurta bemaž 1800 žurnalistų ir redaktorių jungianti bendruomenė, kurioje dalinamasi aktualiomis temomis ir problemomis. LŽS Valdyba turėtų pasiūlyti papildomas priemones, kurios padėtų įtraukti kuo daugiau žurnalistų į bendrą tinklą skatinant juos bendroms veikloms ir iniciatyvoms su LŽS nariais.
- LŽS lyderystės skatinimas žiniasklaidos bendruomenėje – vienas svarbiausių prioritetų.

4. Savireguliacijos sistemos veiklos plėtra

Sukurta Visuomenės informavimo etikos asociacija šiandien iš esmės savo veiklą koncentruoja Etikos komisijoje. Čia nagrinėjami skundai, dalinamasi patirtimi su žurnalistais seminaruose.

Tačiau Asociacija turi imtis ne reakcinės į etikos pažeidimus orientuotos veiklos, bet ir proaktyvios rekomendacijų teikimo ir platesnio atstovavimo bei advokavimo savireguliacijai iniciatyvos.

Vienas prioritetų – su asociacijos steigėjais rastas bendras sutarimas, kuris padėtų rasti būdą, leidžiantį atstovauti savireguliaciją viešajame gyvenime ir aktyviau propaguoti šią veiklą.

5. LŽS valdymo tobulinimas

LŽS tarp suvažiavimų valdo Taryba ir Valdyba. Vis daugiau klausimų reikalauja greitos reakcijos ir sprendimų. Iki šiol pagrindiniu LŽS Tarybos veiklos modeliu yra susirinkimai. LŽS Valdyba dažniausiai aktualias temas sprendžia ir nuotoliniu būdu. Tai yra žymiai efektyviau ir kuria aiškia nuorodą į ateities veiklos modelį.

Todėl ir LŽS Taryba, ir Valdyba galėtų pakeisti savo reglamentus ir daugelį aktualių temų spręsti virtualiu būdu skatinant jų narius aktyviai dalyvauti diskusijose. Reikalinga nauja technologinė platforma, kuri padėtų kokybiškai techniškai įgyvendinti sprendimų svarstymą ir priėmimą. Tai užtikrintų ir didesnę narių atskaitomybę savo bendruomenei, nes iki šiol LŽS Tarybos narių įsitraukimas į bendrą veiklą yra labai skirtingas – vieni nuolat dalyvauja sprendimų priėmimuose, kiti apskritai neįsitraukia į diskusijas.

6. LŽS veiklos finansavimas

LŽS veikla šiandien iš esmės finansuojama iš trijų šaltinių:

- narių mokestis,
- rėmėjų ir partnerių finansavimas,
- UAB „Juozapas pas žurnalistus“ mokami dividendai.

Mažiausia iš šio finansavimo dalis – nario mokestis. LŽS yra iš esmės priklausoma nuo projektų ir rėmėjų finansavimo sėkmės ir bendrovės veiklos sėkmės.

Todėl 2019 metais LŽS Tarybos lygmeniu turi būti užtikrintas stabilią LŽS veiklą garantuojantis finansavimas bent artimiausiam ketverių metų laikotarpiui.

7. Veiklos viešumas ir paslaugos nariams

- Turi būti sukurta nauja interneto platforma, kuri leistų paprasčiau ir integruotai komunikuoti nariams suteikiant jiems galimybę vienoje vietoje išspręsti nario mokesčio mokėjimo ir kitus klausimus. Sukurta LŽS naujos svetainės koncepcija ir turinio valdymas turi pradėti veikti jau 2019 metais.
- Naujos platformos sukūrimas svarbus ir LŽS veiklos viešinimui socialiniuose tinkluose ar kitose medijose, todėl naujoje platformoje numatoma ir audiovizualinių pranešimų skelbimo galimybė.

8. LŽS ir tarptautinis bendradarbiavimas

- LŽS sugrįžus į pilnateisius narius tarptautinėje žurnalistų federacijoje ir Europos žurnalistų federacijoje ypač svarbus tampa komunikavimas su šių organizacijų biurų darbuotojais ir vadovais. 2018 metais EŽF parengė pirmąją savo veiklos strategiją, kuri aiškiai numato naujus prioritetus ir šiai bendruomenei. LŽS prioritetu turi tapti bendradarbiavimas su EŽF ir jos įtraukimas į LŽS iniciatyvų advokatavimą Lietuvoje. Praktika rodo, kad EŽF labai greitai ir motyvuotai reaguoja į LŽS užklausas, pareiškimus ar įspėjimus dėl galimų žodžio laisvės ribojimų.

9. LŽS narių mokymai

- LŽS turi labai ribotus žmogiškuosius ir finansinius resursus vykdyti įvairias kvalifikacijos kėlimo programas ir kitus mokymus. Todėl planuojama koncentruotis į konsultacijas nuotoliniu būdu svarbiausiais profesiniais klausimais, o praktinius seminarus organizuoti su ilgamečiais partneriais – F. Eberto fondu (profesiniai klausimai), Lietuvos advokatų taryba (teisės klausimai), Vyriausiąja rinkimų komisija (rinkimų nušvietimas), Visuomenės informavimo etikos komisija ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (etikos klausimai ir žmogaus teisės žiniasklaidoje)

10. LŽS narių teisinė gynyba

- LŽS nariai dažniausiai kreipiasi dėl teisinės gynybos, kuomet yra persekiojami už savo profesinę veiklą civiline ar baudžiamąja tvarka, naudojant savireguliacijos organizacijas arba persekiojant juos viešoje erdvėje. Advokatų paslaugoms apmokėti iš LŽS nario mokesčio visais atvejais ir visoms situacijoms akivaizdžiai nepakanka. Todėl reikalinga labai aiškiai nustatyti prioritetas, kurioms būtų naudojami bendri resursai, o individualiais atvejais aktyviau įtraukti Valstybinę darbo inspekciją, Seimo kontrolierius bei kitas reguliuojančias institucijas.
- Prioritetas – numatyti teisinę atsakomybę asmenims, kuri nepagrįstai persekioja žurnalistus už jų profesinę veiklą ir skelbiamą kritiką.

11. Teisėkūros prioritetai

- ES Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas numato, kad valstybės narės teisėje teisė į asmens duomenų apsaugą pagal šį reglamentą turi būti suderinta su teise į saviraiškos ir informacijos laisvę, įskaitant duomenų tvarkymą žurnalistikos tikslais ir akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais.
- Duomenų tvarkymui žurnalistikos arba akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais valstybės narės numato išimtis arba nuo jų nukrypti leidžiančias nuostatas, jei jos yra būtinos, kad teisė į asmens duomenų apsaugą būtų suderinta su saviraiškos ir informacijos laisve.
- Sieksime šias normas praktiškai įgyvendinti visuose teisėkūros etapuose reglamentuojant žurnalistų teisę į informaciją.